Lietas arhīva Nr. CA-3501-17/8
ECLI:LV:RAT:2017:1113.C31235015.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese S. Vamža
tiesneši I.Jēkabsone un S.Krūmiņa
ar tiesas sēžu sekretāri O.Ozolu
piedaloties zvērinātiem advokātiem J.Salimam un E.Kalniņam
2017.gada 13.novembrī, izskatīja atklātā tiesas sēdē, Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu SIA „B.R.Holdings'" prasībā pret AS „Swedbank", SIA „Dominium Legal Services" un SIA "Empire Invest" par cesijas līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem sakarā ar SIA „B.R.Holdings" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 6.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 19.janvārī prasītāja SIA „B.R.Holdings" cēla tiesā prasību pret atbildētājiem SIA „Empire Invest", SIA „Dominium Legal Services" un AS „Swedbank", kurā, lūdz atzīt par spēkā neesošu 2012.gada 19.oktobrī starp MSIA „CELT", SIA „Dominium Legal Services" un AS „Swedbank" noslēgto Cesijas līgumu Nr.1_MSIAC; atzīt par spēkā neesošu 2013.gada 28.februārī starp SIA „Dominium Legal Services" un SIA „Empire Invest" noslēgto Cesijas līgumu Nr.2/2013.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 21.aprīļa spriedumu pasludināts SIA „CELT" maksātnespējas process.

2012.gada 13.septembrī MSIA „CELT" administratore cēlusi Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā prasību pret SIA „B.R. Holdings" par parāda, līgumsoda un nokavējuma procentu piedziņu kopējā summā EUR 202 919,66.

2012.gada 19.oktobrī MSIA „CELT" administratore noslēdza ar SIA „Dominium Legal Services" un AS „Swedbank" cesijas līgumu Nr. 1, saskaņā ar kuru nodeva SIA „Dominium Legal Services" par labu AS „Swedbank" ieķīlātās MSIA „CELT" prasījuma tiesības pret trešajām personām, tai skaitā pret SIA „B.R. Holdings".

Saskaņā ar 2012.gada 19.oktobrī parakstīto Vienošanos Nr. 1 pie Cesijas līguma Nr. 1 prasījuma tiesības tika nodotas par atlīdzību Ls 2500.

SIA „Dominium Legal Services" 2013.gada 28.februārī noslēdza Cesijas līgumu Nr. 2/2013 ar SIA „Empire Invest", saskaņā ar kuru nodeva SIA „Empire Invest" visas prasījuma tiesības, kuras tika iegūtas no MSIA „CELT" saskaņā ar Cesijas līgumu Nr. 1. Prasījuma tiesības tika nodotas pret atlīdzību Ls 1000.

Prasītāja uzskata, ka Cesijas līgums Nr.1 un Cesijas līgums Nr.2 ir atzīstami par spēkā neesošiem, jo ar Cesijas līgumu noslēgšanu ir pārkāpti Maksātnespējas likuma noteikumi par cesijas līguma noslēgšanu, kā arī Civillikuma 1415. un 1592.panta noteikumi, kā rezultātā ir aizskartas SIA „B.R. Holdings" tiesības, jo pret SIA „B.R. Holdings" vēršas persona, kurai nav prasības tiesības, un kura prasa izpildīt saistību, kura izbeidzās ar MSIA „CELT" izslēgšanu no komercreģistra.

Attiecībā uz Cesijas līgumu Nr.1 prasītāja norāda, ka no MSIA „CELT" 2012.gada 14.septembra kreditoru sapulces protokola redzams, ka MSIA „CELT" un SIA „Dominium Legal Services" Cesijas līguma Nr.1 noteikumi nav apspriesti un apstiprināti kreditoru sapulcē. Kreditoru sapulce nav lēmusi jautājumu par cesijas līguma noslēgšanu ar SIA „Dominium Legal Services". Līdz ar to, ievērojot Maksātnespējas likuma (redakcijā līdz 2010.gada 1.novembrim) 102.panta noteikumus, administratorei nebija tiesības slēgt ar SIA „Dominium Legal Services" Cesijas līgumu Nr. 1, un šis līgums ir spēkā neesošs, jo netika ievērota Maksātnespējas likumā noteiktā kārtība cesijas līguma noslēgšanai.

Tā kā Cesijas līgums Nr. 1 noslēgts, pārkāpjot likumā noteikto kārtību, atbilstoši Civillikuma 1415. un 1592. panta noteikumiem šāds līgums ir absolūti spēkā neesošs darījums, t.i., darījums, kas ir uzskatāms par nenotikušu no paša sākuma.

No Cesijas līguma Nr. 1 preambulas redzams, ka iemesls cesijas līguma noslēgšanai bija nevis apgrūtinoša vai ilgstoša parādu piedziņa, kas kavētu MSIA „CELT" maksātnespējas procesu, bet SIA „Dominium Legal Services" piedāvājums AS „Swedbank" iegādāties MSIA „CELT" prasījuma tiesības. Šāds iemesls atbilstoši Maksātnespējas likuma 102.pantam nevarēja kalpot par tiesisku pamatu cesijas līguma noslēgšanai. Ja AS „Swedbank" vēlējās tai ieķīlātās prasījuma tiesības atsavināt SIA „Dominium Legal Services", AS „Swedbank" saskaņā ar Maksātnespējas likuma 99.panta noteikumiem bija jālūdz administratoram rīkot atklātu izsoli ieķīlāto prasījumu tiesību pārdošanai, bet administratoram bija jārīko šāda izsole saskaņā ar Maksātnespējas likuma un Civilprocesa likuma noteikumiem.

Prasītāja uzskata, ka Cesijas līgums Nr. 1 ir atzīstams par spēkā neesošu arī tādēļ, ka MSIA „CELT" 2012.gada 14.septembra sapulce, uz kuras lēmuma pamata tika noslēgts Cesijas līgums Nr. 1, nebija tiesīga lemt jautājumu par prasījumu cesiju.

Attiecībā uz Cesijas līgumu Nr.2 prasītāja norāda, ka, ievērojot to, ka Cesijas līgums Nr. 1 kā pretlikumīgs un no noslēgšanas brīža absolūti spēkā neesošs līgums nevarēja būt par tiesisku pamatu, lai SIA „Dominium Legal Services" iegūtu prasījuma tiesības pret debitoriem, tai skaitā SIA „B.R. Holdings", arī Cesijas līgums Nr. 2 ir atzīstams par spēkā neesošu, jo SIA „Dominium Legal Services" nevarēja tiesiski nodot SIA „Empire Invest" prasījuma tiesības, kuras tā tiesiski nebija ieguvusi.

Par celto prasību atbildētāja AS „Swedbank" iesniedza paskaidrojumus, kuros norādīts, ka prasību neatzīst un lūdz to noraidīt kā nepamatotu.

Atbildētāja AS „Swedbank" paskaidrojumos norāda, ka prasītājai nav prasības tiesību apstrīdēt konkrētos cesijas līgumus, jo prasītāja nav šo līgumu dalībnieks, turklāt prasītājai kā parādniekam nav tiesību izvēlēties kreditoru, kuram veikt samaksu. Pie šādiem apstākļiem atbildētāja uzskata, ka

tiesvedība lietā ir izbeidzama saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 2.punktu.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 197.panta pirmo daļu, uzskata, ka no iesniegtās prasības nav saprotams kā sprieduma izpilde varētu notikt tā, ka tā neietekmētu trešās personas, jo cesijas līguma puse MSIA „CELT" ir likvidēta 2012.gada 13.novembrī, cesijas maksa ir pārskaitīta nodrošinātajam kreditoram un komercķīla par labu AS „Swedbank" ir dzēsta.

Pati prasītāja pievienojusi lietā dokumentus, kuri tieši pierāda cesijas līguma tiesiskumu un spēkā esamību. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumā lietā Nr.C30733012, jau ir izvērtēti visi tie paši fakti, apstākļi un argumenti, kurus prasītāja norāda savā celtajā prasībā, un atbildētājas ieskatā, tiesai tie atkārtoti nav jāvērtē.

Pārējie atbildētāji rakstveida paskaidrojumus uz prasību lietā nav snieguši.

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 25.augusta protokollēmumu lietā kā trešā persona atbildētāju pusē pielaista SIA „TIPO īpašums".

3.persona SIA„TIPO īpašums" lietā iesniegusi paskaidrojumus, kuros norādīts, ka prasība ir nepamatota un noraidāma.

Paskaidrojumos norādīts, ka SIA „CELT" maksātnespējas process ir izbeigts ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2012.gada 25.oktobra lēmumu. Minētajā lēmumā tiesa atzinusi, ka parādnieka noslēguma kreditoru sapulce izsludināta Maksātnespējas likuma 83.panta otrajā, trešajā un ceturtajā daļā noteiktajos termiņos un kārtībā. Tiesa atzinusi, ka lēmumu pieņemšana parādnieka kreditoru sapulcē notikusi Maksātnespējas likumā noteiktajos termiņos un kārtībā, nepielietojot viltu, spaidus vai maldību. Tādēļ prasītājas argumenti par noslēguma sapulces izsludināšanas kārtības neievērošanu vai lēmumu prettiesiskumu ir nepamatoti.

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.februāra lēmumu tiesvedība lietā izbeigta saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 2.punktu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2016.gada 28.aprīļa lēmumu Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.februāra lēmums atstāts negrozīts.

Ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 16.novembra lēmumu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2016.gada 28.aprīļa lēmums un Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.februāra lēmums atcelti un lieta nodota izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 6.jūnija spriedumu tiesa nosprieda

SIA„B.R.Holdings'" prasību pret AS „Swedbank" un SIA „Dominium Legal Services" noraidīt. Tiesvedību SIA „B.R.Holdings'" prasībā pret SIA „Empire Invest" izbeigt. Piedzīt no SIA „B.R.Holdings'" reģ. Nr.40003635300, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 79,17, kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316. Maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā sprieduma labprātīgās izpildes termiņā.

Pirmās instances tiesa, atsaucoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 8.punktu, atzina, ka prasības daļā pret SIA „Empire Invest" tiesvedība lietā izbeidzama, jo SIA „Empire Invest" ir likvidēta un lietā nav ziņu par tās tiesību pārņēmēju.

Pirmās instances tiesa atzina, ka prasība pārējā daļā noraidāma.

Pirmās instances tiesa konstatēja, ka prasītāja SIA „B.R. Holdings" ir MSIA „CELT" debitors (parādnieks). Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 21.aprīļa spriedumu pasludināts SIA „CELT" maksātnespējas process. 2012.gada 13.septembrī MSIA „CELT" administratore cēlusi Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā prasību pret SIA „B.R. Holdings" par parāda, līgumsoda un nokavējuma procentu piedziņu.

MSIA „CELT" maksātnespējas procesa ietvaros, 2012.gada 19.oktobrī, sabiedrības administratore noslēdza ar SIA „Dominium Legal Services" un AS „Swedbank" cesijas līgumu

Nr. 1_MSIAC, saskaņā ar kuru MSIA „CELT" nodeva SIA „Dominium Legal Services" par labu AS „Swedbank" ieķīlātās MSIA „CELT" prasījuma tiesības pret trešajām personām, tai skaitā pret SIA „B.R. Holdings".

Pirmās instances tiesa norādīja, ka prasību par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu var celt arī trešā persona, ja viņai ir pamatota interese, lai divu citu personu starpā noslēgtais darījums tiktu atzīts par spēka neesošu, respektīvi, ja apstrīdētais darījums aizskar šīs trešās personas civilās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses. Taču apstāklis vien, ka prasītājai piemīt prasības tiesība vērsties tiesā ar darījuma apstrīdēšanas prasību, pats par sevi neapliecina, ka ir noticis prasītājas materiāltiesisks aizskārums.

Prasījuma tiesības un prasības tiesības ir divi dažādi tiesību institūti. Prasības tiesība ir subjekta tiesība prasīt tiesas aizsardzību, un tā ir Satversmes 92.pantā nostiprināto personas pamattiesību uz tiesas aizsardzību elements. Savukārt, prasījuma tiesība ir subjekta tiesība, kura tam rodas materiāltiesiska aizskāruma rezultātā pret aizskārēju (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 22.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-2778/2015*).

Tiesa secināja, ka konkrētajā gadījumā, prasītājas materiāltiesisks aizskārums būtu radies tad, ja prasītājai uz cesijas priekšmetu likumā būtu noteiktas lielākās tiesības nekā konkrētām cedentam vai cesionāram. Taču šādus apstākļus prasītāja nav norādījusi un tiesa tos nav konstatējusi.

Prasītājas, kā tas izriet no lietā noskaidrotā, tiesību aizskārums izpaudies tādējādi, ka pret to vēršas persona, kurai, prasītājas ieskatā, nav prasības tiesības un kura prasa izpildīt saistību, kura izbeidzas ar MSIA „CELT" izslēgšanu no komercreģistra.

Pirmās instances tiesas ieskatā apstākļi, vai prasītājas tiesību aizskārums izpaudies tādējādi, ka pret to vēršas persona, kurai nav prasības tiesības un kura prasa izpildīt saistību, kura izbeidzas ar MSIA „CELT" izslēgšanu no komercreģistra, pārbaudāmi un noskaidrojami civillietā MSIA „CELT" prasībā pret SIA „B.R.Holdings" par parāda piedziņu, jo tieši tajā lietā ir iespējams noskaidrot, vai SIA „B.R.Holdings" saistība pret MSIA „CELT" ir izbeigusies ar MSIA „CELT" izslēgšanu no komercreģistra vai nav izbeigusies.

Tiesa uzskatīja, ka prasības pieteikumā norādītie tiesiskie pamati cesijas līgumu atzīšanai par spēkā neesošiem (Maksātnespējas likumā noteiktās kārtības cesijas līguma noslēgšanai neievērošana; norāde par to, ka attiecīgā kreditoru sapulce nebija tiesīga lemt par cesijas līguma noslēgšanu; ieķīlātās prasījuma tiesības atbilstoši Maksātnespējas likumam bija jāpārdod izsolē u.c.) varēja skart tikai pašas MSIA „CELT" kreditoru kopuma intereses.

Maksātnespējas likuma normas par maksātnespējas subjekta prasījumu cedēšanas kārtību un viņa mantas pārdošanu vispār (Maksātnespējas likuma 99., 102., 133.panti), kuras kalpo kreditoru kopuma interešu aizsardzībai (Maksātnespējas likuma 1.pants), nav domātas maksātnespējas subjekta parādnieku interešu aizsardzībai.

Vienīgi pašiem maksātnespējas subjekta kreditoriem var būt pamatota interese apstrīdēt
administratora noslēgtu cesijas līgumu, ja tas noslēgts, pārkāpjot Maksātnespējas likumā noteikto
prasījumu cedēšanas kārtību un ja šāda cesijas līguma noslēgšanas rezultātā tikušas aizskartas kreditoru tiesības.
Saistībā ar cesijas līguma spēkā esamību/neesamību parādnieka pamatota interese ir dot
izpildījumu īstajam kreditoram, bet nepiešķir parādniekam tiesību iejaukties cedenta un cesionāra
savstarpējās attiecībās un apstrīdēt šo cesijas līgumu, jo ar cesiju netiek radīta jauna saistība.

Atsaucoties uz Civillikuma 1807.pantu, pirmās instances tiesa secināja, ka prasības pieteikumā nav norādīts, kādā veidā ar cesiju ir pasliktinājies prasītājas, kā parādnieka, stāvoklis. Nav arī norādīts, kādā veidā apstrīdēto cesijas līgumu noslēgšanas procedūra aizskar prasītāja, kā parādnieka,

tiesības vai ar likumu aizsargātās tiesības.

Par tiesas spriedumu prasītāja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz atzīt par spēkā neesošiem 2012.gada 19.oktobrī starp MSIA „CELT", SIA „Dominium Legal Services" un AS „Swedbank" noslēgto Cesijas līgumu Nr.1_MSIAC un 2013.gada 28.februārī starp SIA „Dominium Legal Services" un SIA „Empire Invest" noslēgto Cesijas līgumu Nr.2/2013; piedzīt no SIA "Dominium Legal Service" un AS "Swedbank" prasītājas labā visus tiesāšanās izdevumus.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka konkrētajā gadījumā prasība ir celta nevis par cesijas līgumu atcelšanu sakarā ar lielākām tiesībām uz cesijas priekšmetu vai citiem apstākļiem, kas norādīti likumā, bet prasība par cesijas līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem celta sakarā ar līgumu noslēgšanu, neievērojot likuma noteikumus par maksātnespējīgā parādnieka cesijas līgumu noslēgšanas kārtību.

Tā kā ar apstrīdētiem cesijas līgumiem ir pamatots prasījums pret SIA "B.R.Holdings", kurš pretējā gadījumā būtu izbeidzies sakarā ar MSIA "CELT" likvidāciju, cesijas līgumi tiešā veidā aizskar prasītājas tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, kas dod prasītājai tiesības apstrīdēt šos līgumus, ceļot attiecīgu prasību.

Apelatore norāda, ka maksātnespējīgā parādnieka noslēgtie darījumi, tai skaitā cesijas līgumi, var skart ne tikai pašu parādnieku un parādnieka kreditorus, tie var skart arī citu personu tiesības un intereses, tāpēc apstrīdēt maksātnespējīgā parādnieka noslēgtos darījumus var jebkura persona, kuras tiesības un ar likumu aizsargātās intereses aizskar šādi darījumi, neatkarīgi no tā, vai šī persona ir maksātnespējīga parādnieka kreditors.

Maksātnespējas likuma obligāto prasību apzināta neievērošana un darījuma noslēgšana ar mērķi apiet likumā noteikto kārtību ir pamats Civillikuma 1415.un 1592.panta noteikumu piemērošanai un darījumu atzīšanai par spēkā neesošiem.

Apelatore norāda, ka nav saprotama arī tiesas atsauce uz Civillikuma 1807.pantu, jo Civillikuma 1807. un 1808.panta noteikumi paredzēti parādnieka aizsardzībai gadījumos, kad prasījums tiek cedēts tiesiska darījuma rezultātā. Minētās tiesību normas nav piemērojamas situācijās, kad cesijas līgums ir spēkā neesošs sakarā ar neatbilstību likuma noteikumiem, bet tiek izmantots, lai pieprasītu no parādnieka prasījuma izpildi par labu cesionāram, kuram nevar būt tiesības prasīt prasījuma izpildi sakarā ar cesijas līguma spēkā neesamību.

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzējas pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts J.Salims prasību un apelācijas sūdzību uzturēja atbilstoši tajās norādītiem argumentiem, lūdza apmierināt.

Atbildētājas AS "Swedbank" pilnvarotais pārstāvis /pers.A/ tiesas sēdē prasību un apelācijas sūdzību neatzina, lūdza noraidīt. Sniedza paskaidrojumus atbilstoši rakstveidā iesniegtajiem paskaidrojumiem.

Atbildētājas SIA "Dominium Legal Service" pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies, neierašanās iemesli tiesai nav paziņoti. Par tiesas sēdi atbildētājai SIA "Dominium Legal Service" paziņots likumā noteiktā kārtībā.

Pie šādiem apstākļiem un saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija uzskata par iespējamu lietu izskatīt bez SIA "Dominium Legal Service" pārstāvja klātbūtnes.

Trešās personas SIA "Tipo īpašums" pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts E.Kalniņš tiesas sēdē sniedza paskaidrojumus Civilprocesa likuma 166.panta kārtībā, lūdza prasību noraidīt.

Motīvu daļa

Noklausoties pušu un trešās personas pārstāvju paskaidrojumus, pārbaudot un novērtējot lietas materiālus kopumā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība noraidāma.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ja tiesa izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams un pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai. Prasītājas apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nedod pamatu pārskatīt pirmās instances tiesas sprieduma motīvus un prasību apmierināt.

Prasītāja apelācijas sūdzību pamatojusi ar argumentu, ka cesijas līgumi noslēgti neievērojot Maksātnespējas likuma 102.panta noteikumus par maksātnespējīgā parādnieka cesijas līgumu noslēgšanas kārtību, kas ir priekšnoteikums šo līgumu spēkā esamībai. Ar spēkā neesošiem cesijas līgumiem tiek pamatota prasība pret SIA "B.R.Holdings" par tāda prasījuma izpildi, kuru cesionārs nav tiesiski ieguvis un kurš ir beidzies ar sākotnējā kreditora likvidāciju.

No lietas materiāliem redzams, ka 2012.gada 19.oktobra Cesijas līgumu Nr. 1 par komercķīlas veidā ieķīlāto maksātnespējīgās SIA "CELT" prasījumu cesiju kopā ar cedentu un cesionāru ir noslēdzis arī nodrošinātais kreditors AS "Swedbank".

Lietā nav strīda par to, ka MSIA "CELT" par labu AS "Swedbank" 07.02.2008. ir nostiprinājusi komercķīlu par nodrošinājuma prasījuma kopējo summu LVL 1 301 999,00. Par nodrošinājumu ir noteikti sekojoši maksātnespējīgās sabiedrības aktīvi: (a) vērtspapīri, obligācijas un cita līdzdalība kapitālsabiedrību kapitālā; (b) krājumi; (c) nemateriālie ieguldījumi; (d) ķermeniskie pamatlīdzekļi; (e) prasījuma tiesības. Visi iepriekš minētie aktīvi ieķīlāti kā lietu kopība uz ieķīlāšanas brīdi, kā arī lietu kopības nākamās sastāvdaļas.

Tāpat lietā nav strīda par to, ka AS "Swedbank" ir pieteikusi savu nodrošinātā kreditora prasījumu un ar administratora lēmumu ir atzīta par nodrošināto kreditoru par kopējo summu LVL 456 494,94.

No lietas materiāliem pievienotā 2012.gada 14.septembra Maksātnespējīgās SIA "CELT" 30.08.2012. pārtrauktās noslēguma kreditoru sapulces turpinājuma protokola Nr.5 redzams, ka jautājumā par debitoru parādiem par iespējām atgūt MSIA "CELT" debitoru parādus, apstiprināts administratores lēmums atbalstīt administratores turpmāko rīcību, atsevišķi vienojoties ar MSIA "CELT" nodrošināto kreditoru – AS "Swedbank", norakstot un/vai cedējot MSIA "CELT" prasījuma tiesības pret debitoriem, kas konkrētajā gadījumā ir komercķīlas veidā ieķīlāto prasījumu tiesību pārdošana (cedēšana) bez izsoles.

Tātad saskaņā ar MSIA "CELT" 14.09.2012. noslēguma kreditoru sapulces lēmumu kreditoru kopums nav iebildis par sabiedrības prasījumu cedēšanu jebkurai brīvi izvēlētai trešajai personai.

Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka administratores rīcība vai Maksātnespējīgās SIA "CELT" 30.08.2012. pārtrauktās noslēguma kreditoru sapulcē pieņemtais lēmums par nodrošinātā kreditora AS "Swedbank" prasījuma tiesību pret debitoriem norakstīšanu un/vai cedēšanu būtu apstrīdēti.

Jautājumā par Maksātnespējas likuma 102.panta piemērošanu ķīlas veidā ieķīlātiem prasījumiem un to cedēšanai, Civillietu tiesas kolēģija pievienojas Maksātnespējas administrācijas sniegtajam skaidrojumam, kurā norādīts, ka nodrošinātajam kreditoram maksātnespējas procesā ir noteikts īpašs statuss, kas ir principiāli atšķirīgs no nenodrošināto kreditoru statusa.

Nodrošinātā kreditora prasījums pret maksātnespējīgo parādnieku ir nodrošināts ar ķīlu (komercķīlu vai hipotēku), turpretī nenodrošinātajiem kreditoriem šāda prasījuma nodrošinājuma nav, kā rezultātā šīm abām kreditoru grupām Maksātnespējas likumā paredzētas atšķirīgas tiesības ietekmēt maksātnespējas procesa gaitu, t.sk. parādnieka mantas atsavināšanas kārtību. Likumdevējs nodrošinātajam kreditoram nav piešķīris balsstiesības kreditoru sapulcē (sk. Maksātnespējas likuma 78.p.2.d.), jo ķīlas tiesība garantē kreditora prasījuma apmierinājumu, kā rezultātā viņam nav pamata

piedalīties lēmumu pieņemšanās attiecībā uz rīcību ar pārējo parādnieka mantu. Attiecīgi nenodrošinātajiem kreditoriem nav tiesību ietekmēt ieķīlātās mantas pārdošanu. Citiem vārdiem, nodrošinātajiem kreditoriem ir ekskluzīvas tiesības ierosināt un lemt par viņam ieķīlātās mantas pārdošanu. Sākoties maksātnespējas procesam, ieķīlātā manta var tikt pārvērsta naudā dažādos veidos (piem., ieķīlātā prasījuma tiesība var tikt pārdota vai realizēta, piedzenot parādu). Tāpēc, neraugoties uz to, ka Maksātnespējas likuma 99.pantā tiešā veidā ir minēta vienīgi ieķīlātās mantas pārdošana (izsolē), šajā normā paredzētās tiesiskās sekas ir attiecināmas uz jebkuru gadījumu, kad ieķīlātā manta transformējas naudas līdzekļos. Tādējādi nodrošinātajam kreditoram ir ekskluzīvas tiesības lemt par ieķīlātās mantas realizāciju, t.sk. saskaņot izlīgumu attiecībā uz ieķīlāto mantu un ieķīlātās prasījuma tiesības cedēšanu vai norakstīšanu. Turpretī nenodrošinātajiem kreditoriem (kreditoru sapulcei) nav kompetences lemt par minētajiem jautājumiem, ja tie attiecas uz mantu, t.sk. prasījuma tiesībām, kas ieķīlāti par labu nodrošinātajam kreditoram (sk. Maksātnespējas administrācijas skaidrojumi un atziņas. 2008.-2014. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2015, 167.-168.lpp.).

Tātad, slēdzot 2012.gada 19.oktobra cesijas līgumu Nr. 1, ar kuru tika cedēti par labu nodrošinātajam kreditoram AS "Swedbank" komercķīlas veidā ieķīlātie maksātnespējīgā parādnieka "CELT" prasījumi pret viņa parādniekiem, t.sk. pret SIA "B.R.Holdings", Maksātnespējas likuma 102.panta noteikumi nebija piemērojami.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, Maksātnespējas likuma 102.panta noteikumi par prasījumu cedēšanu piemērojami tādiem maksātnespējīgā parādnieka prasījumiem, kuri nav tikuši ieķīlāti komercķīlas veidā par labu nodrošinātajam kreditoram, jo nenodrošinātajiem kreditoriem (kreditoru sapulcei) nav kompetences lemt par ieķīlātās mantas realizāciju.

2012.gada 19.oktobra Cesijas līgumu Nr. 1 par komercķīlas veidā ieķīlāto maksātnespējīgās SIA "CELT" prasījumu cesiju kopā ar cedentu un cesionāru ir noslēdzis arī nodrošinātais kreditors AS "Swedbank", kuram saskaņā ar Maksātnespējas likumu ir ekskluzīvas tiesības lemt par ieķīlātās mantas realizāciju, t.sk. par komercķīlas veidā ieķīlāto prasījuma tiesību pārdošanu (cedēšanu), kurš, parakstot šo cesijas līgumu, tādējādi arī paudis šo savu lēmumu.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nav nozīmes arī prasītājas atsaucei uz Civillikuma 1415. un 1592.pantu, jo lietā netika gūti pierādījumi par Maksātnespējas likuma prasību apzinātu neievērošanu un darījumu slēgšanu ar mērķi apiet likumā noteikto kārtību.

Pie šādiem apstākļiem prasība pilnībā noraidāma.

Pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus un pamatoti prasību noraidījusi.

Tā kā prasība tiek noraidīta, no Atbildētājas par labu valstij uz Civilprocesa likuma 42.panta pamata ir piedzenama ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu starpība 82,11 EUR, kas nav apmaksāta (ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi pirmajā instancē ir 90,13 EUR, apelācijas instancē 2.94 EUR, kopā 93,07 EUR. Prasītāja, ceļot prasību, ir apmaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,96 EUR, līdz ar to neapmaksātā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu starpība ir 82,11 EUR).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu prasītājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.- 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a:

SIA "B.R. Holdings" prasību pret AS "Swedbank" un SIA "Dominium Legal Services" prasību- noraidīt.

Piedzīt no SIA "B.R. Holdings", reģistrācijas Nr. 40003635300, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 82,11 EUR (astoņdesmit divi eiro un 11 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa valstij veicama kontā:

Saņēmējs: Tiesu administrācija / Konta Nr.LV51TREL2190458019000

NMR 90001672316 / Saņēmēja banka: Valsts kase / Kods TRELLV22

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pēc valsts ienākumos piedzenamo tiesas izdevumu samaksas, samaksu apliecinošs dokuments nekavējoties iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2017.gada 21.novembra, Augstākās tiesas Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese /paraksts/ S.Vamža

Tiesnese /paraksts/ I.Jēkabsone

Tiesnese /paraksts/ S.Krūmiņa